

ОБЩИНА ТВЪРДИЦА

8890 Твърдица, пл. "Свобода"№1, тел.: 0454/42311, fax:
0454/44049, e-mail: oba_tv@mail.bg; oba_tv@abv.bg

ПРОГРАМА

**ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА
БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА
НА ОБЩИНА ТВЪРДИЦА**

**Гр. Твърдица
2014 год.**

**Проект на актуализация на
ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА
БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА
НА ОБЩИНА ТВЪРДИЦА, период 2014-2015 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ:

**I . ОСНОВАНИЯ И ПРЕДПОСТАВКИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМАТА
.НОРМАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ.**

**II. ОБЩ ПОГЛЕД ВЪРХУ ПРОБЛЕМИТЕ , СВЪРЗАНИ С
БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА.**

III. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели.

2. Задачи.

IV. МЕТОДОЛОГИЯ

V. МЕРКИ

VI. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1. Местна власт.

2. Общинска администрация.

3. Организация за защита на животните / ООЗ/

4. Неправителствени организации

5. Регионални медии

6. Населението на общината

VII. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Източници на финансиране.

2. Време за изпълнение.

VIII. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА – КРИТЕРИИ

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките.

2. Количествени подобрения.

3. Критерии за следене на изпълнението на програмата.

4. Очаквани резултати от осъществяването на програмата.

IX. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

1. Закон за защита на животните.
2. Становище на световната здравна организация.

I. ОСНОВАНИЯ И ПРЕДПОСТАВКИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМАТА НОРМАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ.

В изпълнение на разпоредбата на чл. 40, ал.1 от Закона за защита на животните/обн.в ДВ, бр. 13 от 8февруари2008г./ Общински съвет при Община Твърдица , със свое Решение № 103 /02.10.2008г., е приел Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Твърдица. Времевия обхват на програмата е посочен в Закона за защита на животните -2008г.-2011 г. През м. ноември 2011г., Закона за защита на животните бе изменен , като промените засягат срока за постигане целите , поставени в общинските програми. Същият , в §17 на Преходните и Заключителни разпоредби към ЗИД на ЗЗЖ е удължен до 31 декември 2015г. Нормативните промени и извършеното от общинската администрация до сега налагат преразглеждане и актуализация в текстовата част и удължаване на срока на действие на програмата .

Настоящата програма е разработена на основание чл. 40 ал.1 и § 17 от ПЗР към Закона за защита на животните.

II. ОБЩ ПОГЛЕД ВЪРХУ ПРОБЛЕМИТЕ, СВЪРЗАНИ С БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА.

1. Рискове, до които води съществуването на безстопанствените кучета.

Свръх популацията на скитащи кучета води до здравни рискове за хората. Безстопанствените кучета могат да бъдат приносители на опасни болести и за човека, като бяс, ехинококоза /кучешка тения/, бруцелоза, микроспория и пр. Приносители са на акари / кърлежи , които при инфектиране са причинители на инфекции често с летален край- марсилска треска, лаймска борелиоза, кърлежовият енцефалит, Кримска Конгохеморагична треска /. Като профилактика за предотвратяване на здравния риск се препоръчва системно прилагане на мерки за контролиране популацията на безстопанствените кучета. Могат да се регистрират случаи на ухапвания на хора от кучета , като се създава дискомфорт у населението. През нощта и ранните сутрешни часове шумът създаден от животните смущава населението. Причина са за замърсяване на околната среда. Тежкото положение на безстопанствените кучета травмира хората , които обичат животните и страдат , виждайки как животни на улицата , гладуват, боледуват, студуват, как някои от тях биват измъчвани, малтретирани и убивани.

2. Биологични характеристики и особености.

Кучето принадлежи към семейство Кучета / Canidae / на разред /Carnivora/.

Проект на актуализация

Кинологията класифицира голямото разнообразие от кучешки породи в три основни групи:

Примитивни породи –непретенциозни, устойчиви, трудно поддаващи се на дресировка, и слабо привързани към човека / азиатски породи и африкански ловни кучета/

Преходни породи- група примитивни кучета , с които човекът е започнал целенасочена племенна работа и дресировка – някои групи лайки, кавказки и средноазиатски овчарки.

Културни породи- многобройна група , за която човекът е създал благоприятни условия за отглеждане, хранене, племенно развъждане и използване. Това са всички ловни, декоративни и служебни породи кучета.

Друга класификация дели кучетата на четири групи породи:

- ловни кучета – хрътки, шпаниели, лайки и др.
- служебни кучета – овчарки, ерделтериери и др.
- декоративни / стайни / кучета- болонки, чихуахуа, японски хин , пекинез и др.
- спортно-служебни- доберман, пинчер, догове и др.

В света са признати над 600 породи кучета

3.Епизоотология и болести , които кучетата могат да пренасят пряко

3.1. Инфекциозни болести

- **бяс** – инфекциозно заболяване с дълъг инкубационен период- от 2-3 седмици до 2-3 месеца, протича с тежко засягане на централната нервна система и смърт .

- **Марсилска треска** – остро инфекциозно заболяване с лятна сезонност, което протича с характерен пъпчив обрив. Преносител на заразата е кучешкия кърлеж.

- **лептоспироза** – протича с главоболие , мускулни болки, жълтеница, кръвоизливи.

- **лаймска болест** – предава се чрез кърлежи / акари / и засяга сърдечно съдовата система, нервна система, стави.

- **Салмонелоза** – протича със стомашно чревни прояви , повръщане, разстройство , висока температура.

- **Антракс,Бруцелоза, Туберкулоза, Орнитоза.**

3.2 . Паразитни заболявания.

- **Ехинококоза / кучешка тения /-** тежко паразитно заболяване ,което води до нетрудоспособност, до трайна инвалидизация,а понякога и до смърт.Заразяването става при поглъщането на яйцата на кучешката тения при контакт с опаразитени кучета.

- **Трихинелоза** – заболяването протича леко, средно тежко и тежко.Симптомите са висока температура, оток на клепачите и лицето, мускулни болки.

- **Токсоплазмоза** – протича почти без симптоми ., има неспецифични клинични прояви / висока температура, болки в гърлото , ангина/. При бременни предизвиква аборти в началото на бременността .

- **Лайшманиоза**- паразитно заболяване при човека и животните , пренасяно от малки двукрили насекоми.

- **Токсокароза** – заболяване с разнообразна клинична картинаи засяга деца от 1 до 4 години. Причинява гадене, повръщане, висока температура обриви, засяга черен дроб , бял дроб, сърце, мозък .

Проект на актуализация

3.3. Гъбични заболявания – Дерматомикози – Трихофития, Микроспория, Блaстoмикoзa, Фавус. Засяга кожата и кожните придатъци/ косми, нокти/. Лечението им е продължително и скъпоструващо.

Кучето достига полова зрялост на 6-8 месечна възраст, ражда 2 пъти годишно средно по 5 до 8 кученца. Нормалната бременност продължава обикновено 63 дни / при по дребните породи 60- 66 дни , при по едрите до 58-60 дни/.

Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстoпанствените кучета.

Биологичните особености, лесната приспособеност, издържливост на климатични промени, естествен подбор и пр, водят до относително висока степен на репродуктивност и оцеляване на вида.

Ако не се вземат навременни мерки броят им нараства докато достигне определен максимум. Този максимум се нарича „носещ капацитет на средата” и зависи от условията на средата – количество храна, вода и възможности за подслон. При достигане на „носещия капацитет на средата” раждаемостта и смъртността на безстoпанствените кучета се изравняват, което означава, че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на безстoпанствените кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета – новородени или мигриращи. Т.е. ще се наблюдава временно намаляване броя на безстoпанствените кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване – един цикличен и непрестанен процес.

3. Причини за възникването на проблема.

3.1. Липса на адекватно и цялостно законодателство;

3.2. Липса на контрол върху популацията на домашните кучета;

3.3. Неефективност на прилаганите методи и несъобразяване с комплексния характер на проблема;

3.4. Временното използване на кучета за пазачи на дворни места, строежи, гаражи и др., след което се изоставят;

3.5. Липса на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят – собственикът не е подготвен за проблемите, съпровождащи отглеждането на куче, в резултат на което при възникнали трудности може да го изостави.

III. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА .

1. Цели:

Установяване на контрол върху популацията на безстoпанствените и домашни кучета, като се гарантира здравето на хората, безопасността на селищната среда и европейския имидж на България, респективно община Твърдица .

Редуциране броя на уличните кучета до трайно намаляване на популацията, съгласно разпоредбите на действащото законодателство.

Намаляване до минимум на рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни.

Развиване на чувство за отговорност у хората при отглеждането на кучета.

2. Задачи :

2.1. Овладяване броя на безстoпанствените кучета до трайното ограничаване на явлението „ безстoпанствени кучета”.

2.2. Контрол върху отглеждането на домашни кучета.

2.3. Повишаване чистотата на градската среда.

Проект на актуализация

2.4. Организиране и провеждане на образователни кампании , съгласно чл. 2 от ЗЗЖ.

IV. МЕТОДОЛОГИЯ

1. Препоръките на Световната Здравна Организация, както и успешният световен опит налагат прилагането на регламентирания от закона за защита на животните метод на кастрация на бездомните кучета и връщането им по обитаваните от тях места до блокирането на раждаемостта – ограничаване на капацитета на средата само с кастрирани животни.
2. Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.
3. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.
4. Задомяване на безстопанствени кучета.
5. Регистрация на домашните кучета и контрол върху изискванията за отглеждането им.
6. Изтегляне на безстопанствените кучета в приюти.

V . МЕРКИ ПО :

1.Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.

1.1 Регистрация се извършва от амбулатории и приюти, които обработват безстопанствени кучета. На всяко обработено куче се издава ветеринарномедицински паспорт, който се предоставя на отговорното по надзора лице.

1.2. Регистрацията се извършва чрез поддържане на дневник, в който се вписват задължително следните данни:

- Идентификационен номер
- Отличителни белези на животното – пол, цвят, възраст, големина
- Дата и място на залавяне
- Дата на обработката
- Дата и място на връщане
- Отговорно по надзора физическо или юридическо лице

1.3. Данните от регистъра на амбулаториите, които работят по програмата, се изпращат до 5-то число на всеки месец до кмета на общината.

1.4. Надзор на обработените кучета се извършва съгласно чл.49 и чл.50 от ЗЗЖ.

2. Регистрация на домашни кучета.

Общинска администрация да продължи работата по регистрацията на домашни кучета , съгласно нормативните документи. Регистрацията на домашните кучета се извършва първо при, ветеринарен лекар , бива идентифицирано, получава ветеринарен паспорт с нанесени нужните манипулации . Ветеринарно регистрираното куче се декларира в общината, където се събира такса по Закона за местните данъци и такси. Законът за ветеринарно медицинската дейност , регламентира в чл.174 осъществяването на ветеринарната регистрация , а така също и много важно задължение на ветеринарните лекари – „ Ветеринарният лекар изпраща ежемесечно данните от ветеринарно медицинският паспорт на всяко регистрирано куче в ОДБХ и в съответната община.

Таксата за домашни кучета се събира от звено „ Местни данъци и такси” при общинска администрация.

Собствениците на кучета с поставен микрочип не заплащат такса за 1-та година от неговото регистриране съгласно чл.39 от ЗЗЖ.

Проект на актуализация

Организирант се кампани за обработване и регистрация на кучетата, отглеждани на открито (дворни кучета, кучета в ромските квартали, строежи, паркинги, предприятия и др.). В кампаниите участват общината и ОЗЖ.

3. Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета.

ОЗЖ които имат местни клонове организирант с подкрепата на община Твърдица кампани за обработване и регистрация на кучета отглеждани на открито / дворни кучета в покрайнините на града , ромските квартали, вилните зони , строежи, паркинги, предприятия и др.

Презентации на ЗЗЖ, организирани от общината със съдействието на ОЗЖ по квартали за собствениците на домашни кучета.

Съвместна работа с ветеринарния лекар по квартали.

4. Мерки за контрол върху отглеждането на домашни кучета и животни

Контролът върху изискванията за отглеждане на домашни кучета се извършва от Общинска администрация , ОДБХ, РЗИ и ОЗЖ , съгласно глава 6 от ЗЗЖ и Наредбата за придобиване , притежаване, отглеждане на кучета на територията на Община Твърдица.

5. Кампании за подобряване на чистотата на градската среда

Да се определят алеи и места за разходка на кучета.

Да се оградят съществуващи детски площадки , детски градини, училища и др.

Да се поставят кошчетата за събиране на кучешки екстреманти.

Да се забрани разхождането на кучета без повод и намордник на в рамките на населените места.

6. Изготвяне и провеждане на образователни програми.

6.1 Програмите се изработват и провеждат съвместно от ОЗЖ, и Постоянна та комисия по земеделие и гори , Постоянната комисия по образование ,наука, култура и вероизповедания към Община Твърдица .

7. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.

7.1 Неизлечимо болни животни се подлагат на евтаназия, съгласно чл.179, ал.3, т.1 от ЗВД и чл.45, ал.8 от ЗЗЖ.

7.2.Доказано агресивни кучета, участвали в инцидент с ухапване на човек, се подлагат на евтаназия съгласно чл.179, ал.3, т.4 от ЗВД.

8.Задомяване на безстопанствени кучета

3.1.Всеки приют разработва и прилага система за информирание на гражданите за животните, които се предлагат за отглеждане съгласно чл.41, ал.6 от ЗЗЖ.

3.2.Общините и ОСЖ организирант публични мероприятия за задомяване на безстопанствени кучета.

4. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета.

4.1.Изготвяне на Наредба за реда и условията при отглеждане на животни в населените места на Община Твърдица с участието на ОЗЖ, съгласно изискванията на глава IV от ЗЗЖ и глава VII от ЗВД. В Наредбата се определят условията и реда за отглеждане на животни, отразява се изискванията на ЗЗЖ и ЗВД, предвиждат се механизми за санкции и контрол.

4.2.Контролът върху изискванията за отглеждане на домашни кучета се извършва от упълномощени от кмета на общината лица съгласно глава VI от ЗЗЖ.

5. Кампании за подобряване на чистотата на селищната среда.

5.1.Определяне на алеи за разходка на кучета.

Проект на актуализация

5.2. Ограждане на съществуващи детски площадки, детски градини, училища и др.

5.3. Поставяне на кошчета за събиране на кучешки екскременти.

6. Изготвяне и провеждане на образователни програми.

6.1. Програмите се изработват и провеждат съвместно от ОЗЖ, Общинска администрация и Общински съвет.

V. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА.

1. Местна власт – Кмет на община, Ресорен зам.-кмет, Кметове на населени места, Кметски наместници, Постоянна комисия по земеделие и гори към Общински съвет Твърдица

Кметът чрез определено от него лице организира сключването на договор с външна фирма за отлов на кучета, настаняването им в приюти за кучета, обработката на кучетата от фирмата с която е сключен договор или ОЗЖ, регистрацията на им и евентуалното им връщане на терен, като и регистрирането на физическото или юридическото лице което ще носи отговорност при връщането им на терен. Община Твърдица може да определи общински терен за изграждане на приюти от страна на ОЗЖ за отглеждане на животни и тяхното задомяване или за обработка и връщане по места на животни, при спазване на Програмата.

Кметът на общината определя длъжностни лица, които координират дейностите по програмата.

Общинският съвет приема Програма за овладяване на популацията на безстопанствени кучета и предвижда годишен бюджет за изпълнението ѝ съгласно чл.40, ал.1 от ЗЗЖ.

Общинският съвет гласува бюджет за изпълнение на Програмата.

Постоянната комисия по земеделие, горско стопанство и опазване на околната среда участва в контрола, изработването, приема и предлага за гласуване настоящата Програма.

2. Общинска администрация- Кметове на населени места и кметски наместници, Еколог на общината, служител по гражданска защита.

Служителя по гражданска защита обработва сигнали и жалби на граждани. Сигнали и жалби на граждани се приемат :

По телефон

Писмено

По и- мейл

2.1.1 Анонимни сигнали и жалби не се обработват.

2.1.2 При подаване на сигнала се записват имената на гражданина или организацията, подали сигнали и телефон или адрес за обратна връзка. Жалбоподателят посочва мястото на инцидента и описание на кучето/та.

2.1.3. Жалбите за куче/та, участвало/и в инцидент с ухапване на човек се обработват приоритетно в рамките на 24 часа от подаването на сигнала.

2.1.4. Жалбите за агресивни кучета се обработват до 48 часа от подаването им. В случай, че жалбата за агресивно/и куче/та е подадена срещу обработени кучета, се процедира в зависимост от резултата от проверката.

2.1.5. Агресивното куче се залавя и се настанява в приют с който общината има сключен договор или такъв на ОЗЖ.

2.1.6 Проверката на сигнала се извършва от общинска администрация в срок от 7 дни от подаване на жалбата от еколога на общината, служител на гражданска защита и или съвместно с представител на ОЗЖ.

Проект на актуализация

2.1.7 Проверката съдържа подробно описание на фактическите обстоятелства по сигнала или жалбата както следва :

- информация от жалбоподателя : фактически обстоятелства, медицинско свидетелство (в случаите на наличие на такива), подробно описание на кучето, участвало в инцидента.
- информация от страна на лица, които са свидетели на инцидента или имат наблюдения върху поведението на кучето.

На база на проверката се изготвя констативен протокол.

Общинска администрация и ОЗЖ провеждат образователни кампании и разпространяват информационни материали по Програмата.

3. Организации за защита на животните (ОЗЖ)

ОЗЖ могат да стопанисват приют и/или подвижни амбулатории самостоятелно или съвместно с общината, съгласно чл.41, ал.4 или ал.5 от ЗЗЖ.

ОЗЖ, съдействат при изготвянето и участват в изработването на Програмата.

ОЗЖ съдействат на общината, като посочват свои представители за координация на работата между общината, ОЗЖ и граждани.

ОЗЖ осигуряват свои представители за проверка на сигналите и жалбите.

ОЗЖ предоставят на общината списък на координатори за съдействие по места на дейностите по Програмата.

ОЗЖ участват в разрешаване на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите сигнали.

ОЗЖ предоставят описание на необработените кучета по райони до амбулаториите и приютите, които работят по програмата. Съдействат при залавянето им в приют и поемат надзор и отговорност, когато не са дали съгласието си за настаняване на кучето в приют за кучета и предложат обработка и връщането му в градска среда.

ОЗЖ изпълняват мерки спрямо обработените кучета, за които са поели надзор, съгласно чл. 49 и 50 от ЗЗЖ.

ОЗЖ могат да набират финансови средства за Програмата.

ОЗЖ организират и провеждат задомителни кампании.

4. Областна Дирекция по безопасност на храните / ОДБХ /, съсловната ветеринарна организация.

5. Неправителствени организации

6. Регионални медии

7. Населението на общината

VI. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА.

1. Източници на финансиране и материално обезпечаване на Програмата

Общински бюджет, съгласно чл.40, ал.1 от ЗЗЖ.

Постъпления от такси по чл.175 от ЗВД и чл.116 от ЗМДТ.

Дарения на граждани, фирми и неправителствени организации.

Финансиране на дейности по Програмата и от ОЗЖ.

2. Време за изпълнение

Съгласно §5 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗЗЖ периодът за работа по програмата е три годишен, за който период следва кучетата поетапно да бъдат изтеглени в приюти.

Дейностите по програмата и етапите на изпълнението ѝ се отчитат и актуализират ежегодно пред кмета на общината.

VII. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА – КРИТЕРИИ.

Очаквани резултати от осъществяването на програмата.

Проект на актуализация

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките по програмата и обработването на безстопанствените кучета.

Повишаване на безопасността на селищната среда.

Подобряване на регистрацията и повишаване на събираемостта на таксите за домашни кучета, както и стимулирането на кастрацията им ще спомогнат за трайно решаване на проблема и овладяването на притока на нежелани животни от дома към улицата.

Мониторинг върху популацията на безстопанствените кучета.

Намаляване на социалното напрежение.

Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животни.

2. Количествени подобрения.

Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета до изтеглянето им в приюти.

Увеличаване на броя на регистрираните домашни кучета.

Повишаване на постъпленията от таксата, съгласно чл.175 от ЗВД.

Преброяване на популацията на безстопанствени кучета.

3. Критерии за изпълнението на програмата.

Брой на обработените животни.

Брой на регистрираните домашни кучета.

Брой на кастрираните кучета, които живеят на открито – по строежи, паркинги, дворове, складове и др.

Брой на кастрираните домашни кучета.

Брой на хората, които търсят съдействието на екипа за решаването на проблема с кучешката популация .

Брой на гражданите, участващи като доброволци в Програмата.

Брой на задомените кучета в края на третата година.

Годишен отчет за извършените дейности по Програмата и резултати представени от кмета пред директора на Българската агенция по безопасност на храните /БАБХ/ , съгласно изискванията на чл.40, ал.2 от ЗЗЖ.

VIII. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ.

1. Закон за защита на животните.

2. Закон за ветеринарномедицинската дейност.

3. Становище на Световната здравна организация.

IX. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА.

§1 Настоящата актуализация на програмата е приета с решение № .....на Общински съвет Твърдица

Твърдица 2014 г.